

СЕКЦІЯ 4 СУСПІЛЬНІ НАУКИ. ПСИХОЛОГІЯ

Данильонук Неля Дмитрівна, курсант 4-го курсу ННІ №1 факультету № 2 НАВС;
Науковий керівник: Злагода О. В., старший викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності НАВС, кандидат юридичних наук

СИСТЕМА СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ

Соціальна сфера - одна з найважливіших в розвитку держави, в якій реалізуються соціальні інтереси всіх верств населення, відносини суспільства та особи, умови праці й побуту.

У загальному вигляді соціальну політику можна визначити як складову політики, що здійснюється у суспільстві, втілену в соціальні програми та практику задоволення соціальних потреб. Чисельність дітей у державі, так і та роль, яку вони відіграють в її житті. Саме від дітей залежать кількісні і якісні характеристики не тільки сьогодишнього, але й майбутнього населення, його соціально-демографічна структура і соціально-психологічні особливості.

Цілями державної політики в області соціально-правового захисту дитинства є:

- здійснення конституційних прав і законних інтересів, недопущення їхньої дискримінації, зміцнення гарантій прав і законних інтересів дітей, а також відновлення прав у випадку їхнього порушення;
- сприяння фізичному, психічному, інтелектуальному, духовному й моральному розвитку дітей;
- реалізація особистості дитини в інтересах суспільства й відповідно до традицій України, досягненнями української й світової культури.

Безсумнівно, що для реалізації цих цілей потрібні високо кваліфіковані педагоги, правоохоронці, психологи.

За оцінками фахівців, реально вимоги Конвенції ООН про права дитини в українському соціумі знають лише ті, хто безпосередньо захищає ці права, та спеціалісти, що працюють з дітьми. Становище у правовій сфері охорони дитинства в Україні потребує вдосконалення не лише в аспекті дотримання міжнародних конвенцій, а й у напрямі загального поліпшення становища дітей, захисту їхніх інтересів, охорони здоров'я, розвитку, навчання. Гострою проблемою залишається недостатнє інформування батьків, вихователів, працівників соціальних служб, самих дітей про вже прийняті і діючі нормативні акти в сфері захисту прав дітей [2, с. 11-13].

Без сумніву, законодавство України про дитину має більш декларативний, ніж практичний характер. В сучасних умовах становлення ринкових відносин, економічної кризи, диференціації суспільства, погіршення матеріального і духовного становища дітей, назріли такі проблеми:

- зменшення кількості дітей в дитячих позашкільних закладах, що призводить до збільшення впливу вулиці;
- збільшення кількості дітей, які не вчаться і не працюють;
- зuboжіння основної маси населення, що призводить до його розшарування й криміногенності;
- зниження якості соціалізації дітей у зв'язку із збільшенням їх відходу із дитячих дошкільних закладів;
- ріст захворювання дітей, збільшення кількості хронічних захворювань;
- споживацьке ставлення дорослих до дітей, використання в своїх інтересах;
- жорстоке ставлення до дітей, приниження їхньої гідності;
- втягнення дітей і підлітків в криміногенну сферу і організовану злочинність;
- зниження якості заходів і мір профілактичного характеру.

Загалом, соціалізація дітей сьогодні проходить в умовах зміни системи цінностей і орієнтацій. Це ставить перед суспільством нові завдання щодо виховання дітей, опікування ними державою. Тобто, їм необхідні соціально-правовий захист і підтримка.

Важливою та кропіткою справою був і залишається соціальний захист дітей-інвалідів, особливо тих, котрі мають обмежену здатність до самообслуговування та виховуються вдома. У суспільстві поки що мало змінилися психологічні стереотипи у ставленні до інвалідів, так само мало змінилося ставлення до проблем інвалідів з боку фахівців. У нашій країні ідея рівних прав та надання рівних можливостей дитині-інвалідові ще не є загально визнаною, багато дітей позбавлені права на навчання, бракує сучасних підходів до питань соціального захисту та допомоги родинам, що виховують дитину-інваліда за умов мінімальної підтримки з боку держави.

Отже, проблема захисту прав дитини в Україні постає такою, що потребує вирішення як на рівні міжнародних правових відносин, так і на рівні національного законодавства держави. Сьогодні майже всі розвинуті країни світу вже мають державні інститути захисту прав людини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.
2. Гончарова Т. Дитячі громадські організації України - на захисті прав та інтересів дітей // Початкова школа. - 2000. - № 8. - С. 11-16
3. Діти, жінки та сім'я в Україні: Стат. Збірник/ Державна служба статистики України. - К., 2010. - 349 с.